

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 marca 2021 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

| | |
|-----------------------|------------------------------|
| Przewodniczący | sędzia Teresa Kalinka |
| Protokolant | Ewa Grychtoł |

po rozpoznaniu w dniu 23 marca 2021 r. w Gliwicach

sprawy J. R. (1) (R.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym i podstawę wymiaru składek

na skutek odwołania J. R. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 30 września 2020 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż J. R. (1) jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu od 18 lutego 2018 roku, a podstawę wymiaru składek stanowi dochód ubezpieczonego z pozarolniczej działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany w poprzednim roku kalendarzowym (art. 18c ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych).

(-) sędzia Teresa Kalinka

Sygn. VIII U 1288 / 20

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 września 2020 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. stwierdził że J. R. (2) jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu ,rentowym oraz wypadkowemu w okresie od 1 lutego 2018 roku, a podstawa wymiaru składek od lutego 2020 roku wynosi 3133 zł 20 gr na ubezpieczenia emerytalne, rentowe , wypadkowe , Fundusz Pracy oraz Fundusz Pracy i Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych . Z uzasadnienia decyzji wynika, że od 1 lutego 2018 roku J. R. (1) zgłosił się w ZUS jako płatnik składek z kodem właściwym dla osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą, dla której podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowi zadeklarowana kwota nie mniejsza niż 30 % kwoty minimalnego wynagrodzenia. Od 1 lutego 2020 roku skończyła się ulga preferencyjnych składek i ubezpieczony był zobowiązany do przekazania zgłoszenia do ubezpieczeń w terminie 7 dni od zaistnienia zmiany. Niedochowanie tego terminu oznacza rezygnację z uprawnienia do ustalenia podstawy wymiaru składek

na ubezpieczenia społeczne uzależnione od dochodu i do końca danego roku kalendarzowego właściwą dla ubezpieczonego podstawą wymiaru składek jest kwota zadeklarowana, nie niższa niż 60 % prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Pismem z dnia 18 czerwca 2020 roku organ rentowy poinformował ubezpieczonego o nieprawidłowościach w dokumentacji ubezpieczeniowej, a 10 lipca J. R. (1) poinformował ZUS że rozpoczął działalność gospodarczą od 1 marca 2018 roku i dokonał zmiany wpisu w Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej. Dnia 10 sierpnia 2020 roku płatnik poinformował organ rentowy, że działalność gospodarczą rozpoczął od 18 lutego 2018 roku. Organ rentowy przyznał, że ubezpieczony za luty 2018 roku złożył zerową deklarację VAT 7 z tytułu prowadzonej działalności.

Na uzasadnienie swojego stanowiska organ rentowy przytoczył treść art. 6 ust. 1 pkt 5 art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt 4 oraz art. 18 ust. 8 i art. 20 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Ubezpieczony w odwołaniu domagał się zmiany zaskarżonej decyzji. W piśmie procesowym z dnia 8 marca 2021 roku wskazał, że domaga się zmiany zaskarżonej decyzji poprzez przyjęcie iż jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu od 18 lutego 2018 roku, a podstawę wymiaru składek stanowi dochód z pozarolniczej działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany w poprzednim roku - art. 18c ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku w o systemie ubezpieczeń społecznych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. R. (1) zgłosił się do ubezpieczeń społecznych od dnia 1 lutego 2018 roku w dniu 22 października 2018 roku. Wskazał kod właściwy dla osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą, dla której podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 30 % minimalnego wynagrodzenia. W dniu 28 lutego 2020 roku ubezpieczony zgłosił się do obowiązkowych ubezpieczeń z kodem właściwym dla osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą, dla których podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne uzależniona jest od dochodu i dokument zgłoszeniowy został przesłany drogą elektroniczną 28 lutego 2020 roku. Opłacał składki na ubezpieczenia społeczne uzależnione od dochodu to jest 943 zł 32 gr W kwietniu 2020 roku organ rentowy stwierdził błędy w ustalonej podstawie wymiaru składek w roku 2020 i poinformował J. R. (1) pismem z dnia 18 czerwca 2020 roku, że z uwagi na przekroczenie siedmiodniowego terminu na przekazanie zgłoszenia o skorzystaniu z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne uzależnionej od dochodu zmiana ta nie może zostać przyjęta. W związku z tym podstawa wymiaru składek musi zostać ustalona w wysokości kwoty zadeklarowanej i nie niższej niż 60 % prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego.

Ubezpieczony wskazał, że pierwsze świadczenie usług miało miejsce dnia 12 marca 2018 roku i faktycznie działalność gospodarczą rozpoczął w dniu 1 marca 2018 roku. Dokonał zmiany we wpisie do Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej wskazując ostatecznie datę rozpoczęcia działalności gospodarczej na dzień 18 lutego 2018 roku. Zmiany deklaracji dokonał również w urzędzie skarbowym - figuruje jako osoba prowadząca działalność gospodarczą od dnia 18 lutego 2018 roku. Jako płatnik podatku VAT został zarejestrowany w dniu 19 lutego 2018. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że w miesiącu lutym 2018 roku oprócz zgłoszenia do urzędu skarbowego jako podatnika podatku VAT nie dokonał żadnych innych czynności. Zarejestrowany został w dniu 19 lutego 2018 roku, a pierwszy przychód z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej uzyskał w miesiącu marcu 2018 roku za usługę wykonaną w tym miesiącu. J. R. (2) zajmuje się pomocą w organizowaniu biegów runmagedon.

Stan faktyczny jest bezsporny. Wynika z akt organu rentowego przesłuchania ubezpieczonego (k. 39 40 akt sądowych), przesłuchanie świadka A. P. prowadzącej biuro rachunkowe obsługujące odwołującego. Nie dał wiary jej zeznaniom w tym zakresie, że zgłoszenie rozpoczęcia działalności gospodarczej od 1 lutego 2018 roku było następstwem błędu, bo zwykle zgłasza płatników składek od innych dat, a nie od dnia 1 danego miesiąca. Świadek nie wykazała, że stosuje taką praktykę, natomiast Sąd uznał, że data zgłoszenia do ubezpieczeń wskazana została dowolnie w październiku 2018 roku bez ustalenia faktycznej daty rozpoczęcia działalności. Ustalenie daty. Odwołujący mógł nie posiadać wiedzy na temat zgłoszenia do ubezpieczeń, natomiast w sposób nie budzący wątpliwości wskazał, że w miesiącu lutym oprócz

zgłoszenia się do podatników VAT nie dokonał żadnej czynności związanej z rozpoczęciem działalności gospodarczej. Zleceń zaczął poszukiwać po uzyskaniu wpisu tj. po dniu 19 lutego 2018 roku.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył dwóch kwestii:

1. Daty powstania obowiązku ubezpieczenia
2. Podstawy wymiaru składek od 1 lutego 2020 roku.

Ad.1

Zgodnie z art. 13 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 2018 roku (zwanej dalej ustawą systemową) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne w następujących okresach: osoby prowadzące pozarolniczą działalność - od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie art. 36aa oraz przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców.

Dniem rozpoczęcia działalności nie zawsze jest dzień zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych. Za okres prowadzenia działalności gospodarczej uważa się również czynności związane z przygotowaniem do rozpoczęcia tej działalności (np. adaptacja lokalu, zakup sprzętu). W przypadku ubezpieczonego datą tą był dzień wysłania wniosku do urzędu skarbowego o rejestrację do podatników VAT. Obecnie nie można tej daty. Bezsporne jest, że ubezpieczony został zarejestrowany jako podatnik VAT w dniu 19 lutego 2018 roku, a w rejestrach urzędu skarbowego i CEDG figuruje jako osoba prowadząca działalność od dnia 18 lutego 2018 roku. Zdaniem Sądu ta data winna zostać również przyjęta przez organ rentowy jako pewna data, w której działalność gospodarza na pewno została rozpoczęta. Wskazany w pierwszej wersji przez biuro rachunkowe dzień 1 lutego 2018 roku jako dzień rozpoczęcia działalności gospodarczej został podany bez zastanowienia i faktycznej daty wysłania zgłoszenia ubezpieczonego do podatników VAT.

Sąd uznał, że musiało to nastąpić co najmniej na dzień przed rozpoznaniem wniosku przez urząd skarbowy. Zasadne było wprowadzenie jednolitej daty rozpoczęcia działalności w urzędzie skarbowym, organie rentowym i CEDG. W związku z tym zaskarżoną decyzję zmieniono.

Ad.2

Bezsporne jest, że ubezpieczony w okresie od lutego 2018 roku do stycznia 2020 roku opłacał składki na ubezpieczenia społeczne na podstawie art. 18 a ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych , zgodnie z którym podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1, w okresie pierwszych 24 miesięcy kalendarzowych od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia.

Od 1 lutego 2020 roku weszły w życie przepisy ustawy z dnia 19 grudnia 2019 roku zmieniającej ustawę systemową (Dz. U. 2019 poz. 2550) Wprowadzono przepis art. 18 c tzw. mały ZUS +. Zasadą jest, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonego, o którym mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1, którego roczny przychód z pozarolniczej działalności gospodarczej uzyskany w poprzednim roku kalendarzowym nie przekroczył kwoty 120 000 złotych, uzależniona jest od dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, zwanego dalej "dochodem z pozarolniczej działalności gospodarczej", uzyskanego w poprzednim roku kalendarzowym., pod warunkiem dochowania wymogu przewidzianego w ust. 9 i w art. 36 ust. 14a tej ustawy.

Organ rentowy stwierdził, że ubezpieczony utracił prawo do ustalenia podstawy wymiaru składek na podstawie art. 18c ustawy systemowej, bowiem nie dochował terminu z art. 36 ust. 14 a ustawy systemowej. Przepis ten stanowi, że o zmianie w stosunku do danych wykazanych w zgłoszeniu, o którym mowa w ust. 10, dotyczącej tytułu ubezpieczenia związanego ze sposobem obliczania podstawy wymiaru składek, o którym mowa w art. 18c ust. 1, ubezpieczony zawiadamia Zakład przez złożenie zgłoszenia wyrejestrowania i ponownego zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych zawierającego prawidłowe dane w terminie:

1) do końca stycznia danego roku kalendarzowego, jeżeli zmiana w stosunku do danych wykazanych w zgłoszeniu następuje w styczniu tego roku, przy czym jeżeli termin ten jest krótszy niż 7 dni, ubezpieczony dokonuje zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych w terminie 7 dni od zaistnienia zmiany;

2) 7 dni od zaistnienia zmiany - w pozostałych przypadkach.

Uszło jednak uwagi organowi rentowemu, że ustawodawca w ustawie z dnia 12 grudnia 2019 roku wprowadził inne unormowanie w stosunku do zgłoszeń dotyczących ustalenia podstawy wymiaru składek na podstawie art. 18 c dla ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1 (czyli osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą). W art. 5 postanowiono, że taka osoba, która przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy (czyli przed dniem 1 lutego 2020 roku) ustalał podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w sposób inny niż określony w art. 18c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym zawiadamia Zakład Ubezpieczeń Społecznych o zmianie danych dotyczących tytułu ubezpieczenia przez złożenie zgłoszenia wyrejestrowania i ponownego zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych, o którym mowa w art. 36 ust. 14 ustawy zmienianej w art. 1, zawierającego prawidłowe dane,..... - w terminie do końca lutego 2020 r.

Na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z 12 grudnia 2019 J. R. (1), niezależnie od tego, czy działalność gospodarczą rozpoczął w dniu 1 lutego 2018 roku, czy w dniu 18 lutego 2020 miał czas do dnia 28 lutego 2020 roku na wskazanie podstawy wymiaru składek obliczanej zgodnie z art. 18c ustawy systemowej. Tego terminu dochował.

Zaskarżoną decyzję zmieniono na podstawie art. 477¹⁴ §2 k.p.c.

(-) Sędzia Teresa Kalinka